

**CANKAR
VEGA
ZOIS**

**DRŽAVNI IZOBRAŽEVALNI ZAVOD
S SLOVENSKIM UČNIM JEZIKOM**

**ISTITUTO STATALE D'ISTRUZIONE SUPERIORE
CON LINGUA D'INSEGNAMENTO SLOVENA**

poklicni zavod – trgovske dejavnosti
tehniški zavod – informatika
tehniški zavod – uprava, finance in marketing / turizem

**IVAN CANKAR
JURIJ VEGA
ŽIGA ZOIS**

istituto professionale – servizi commerciali
istituto tecnico – informatica
istituto tecnico – amministrazione, finanza e marketing / turismo

PRAVILNIK ZA UPORABO SISTEMOV UMETNE INTELLIGENCE

UVOD

Pravilnik izhaja iz potrebe po zavestnem, varnem in etično utemeljenem upravljanju uvajanja umetne inteligence v izobraževalne, organizacijske in upravne procese šolske ustanove. Ne gre zgolj za skupek pravil, temveč za izobraževalni sporazum o digitalni soodgovornosti, katerega namen je usmerjati šolo k zreli in trajnostni rabi nastajajočih tehnologij.

Šola kot prostor celotnega razvoja osebnosti in oblikovanja aktivnega državljanstva ima odgovornost, da dijake, profesorje in drugo osebje usmerja h kritični, premišljeni in odgovorni uporabi umetne inteligence, ob doslednem spoštovanju načel zakonitosti, preglednosti, pravičnosti in varstva temeljnih pravic.

Vedno bolj pogosta uporaba generativnih orodij in avtomatiziranih podpornih sistemov zahteva jasno in skupno ureditev, ki opredeljuje namene, omejitve, odgovornosti ter postopke uvajanja, pri katerih se ohranja ravnovesje med inovacijo in zaščito posameznika.

Pravilnik se umešča v hitro razvijajoč se evropski in državni zakonski okvir, ki temelji predvsem na evropski uredbi št. 2024/1689 (AI Act), evropski uredbi št. 2016/679 (GDPR) in na ministrskih smernicah za uvajanje umetne inteligence v šolskih ustanovah (različica 1.0 – 2025). Ti pravni in strateški dokumenti določajo enoten okvir načel in jamstev, ki jih mora šola prenesti v vsakodnevno prakso z operativnimi pravili in postopki upravljanja, skladnih z njenim izobraževalnim poslanstvom. Cilja pravilnika sta dvojna: na eni strani spodbujati izobraževalno, pregledno in odgovorno uporabo umetne inteligence kot orodje za kognitivni, ustvarjalni in poklicni razvoj, na drugi strani pa preprečevati tveganja in zlorabe ter zagotavljati varstvo osebnih podatkov, kibernetško varnost, sledljivost odločitev in pedagoško skladnost z etično vizijo zavoda. Umetna inteligenca nikoli ne sme nadomestiti človeškega mišljenja, temveč ga mora podpreti in krepiti ter prispevati k oblikovanju bolj vključujočega, pravičnega in ozaveščenega učnega okolja.

V tem duhu se pravilnik uveljavlja kot mehanizem za vzpostavljanje ravnovesja med svobodo in odgovornostjo, med odprtostjo za inovacije in varovanjem načel enakosti ter pravičnosti v izobraževanju. Vsaka njegova določba je usmerjena v zagotavljanje, da umetna inteligenca ostane v službi človeka, brez avtomatizacije vrednostnih sodb, pretirane standardizacije vedenja ali omejevanja svobode učenja.

Člen 1 – Smotrnost in cilji

1. Pravilnik ureja uporabo orodij umetne inteligence (UI) s strani šolskega osebja, dijakov in dijakin v skladu z evropsko uredbo št. 2024/1689 – AI Act, evropsko uredbo št. 2016/679 – GDPR ter s smernicami za uvedbo umetne inteligence v šolskih ustanovah (različica 1.0 – leto 2025).

MP/

Λ

2. Cilj pravilnika je zagotoviti ozaveščenost, varno in pregledno uporabo orodij umetne inteligence, zaščititi pravice dijakov, dijakinj, družin in osebja ter zagotoviti skladnost z izobraževalnimi in organizacijskimi cilji zavoda.

Člen 2 – Pojmi in definicije

- Umetna inteligenca (UI): računalniški sistem, ki s tehnikami strojnega učenja ali drugih metodologij deluje z različnimi stopnjami avtonomije in proizvaja rezultate (napovedi, priporočila, odločitve, besedila, slike), ki vplivajo na fizična ali virtualna okolja.
- Klepetalni robot (Chatbot): aplikacija, ki simulira pogovor z uporabnikom, da bi zagotovila pojasnila, odgovore in podporo pri učenju.
- Orodja umetne inteligence: platforme, agenti, aplikacije ali informacijski sistemi, ki jih nudijo zunanji izvajalci ali so razviti znotraj šole in spadajo v zgornje opredelitve.
- Nadzorna plošča za upravljanje umetne inteligence: notranji dokument, ki vsebuje DPIA, ocene tveganja, register odobrenih sistemov in smernice za uporabo.

Člen 3 – Dovoljena orodja

1. Dovoljena je uporaba izključno tistih orodij umetne inteligence, ki so vpisana v register odobrenih sistemov.
2. Vsako novo orodje mora biti pred uvedbo predmet presoje vpliva na varstvo osebnih podatkov (ocenjen z DPIA - t.j. oceno učinkov na varstvo osebnih podatkov) in odobren s strani ravnatelja šole.
3. V šolskem letu 2025/2026 sta odobrena:
 - Gemini (Google), NotebookLM (Google), Copilot in Genially EduPro
4. Register odobrenih orodij se redno pregleduje in posodablja glede na tehnološki razvoj ter veljavno zakonodajo.

Člen 4 – Uporaba umetne inteligence s strani profesorjev

1. Profesorji lahko uporabljajo orodja umetne inteligence izključno v skladu z veljavnimi predpisi, šolsko politiko in TVIP-om.
Vključevanje orodij umetne inteligence v učni proces je dovoljeno le ob izpolnjevanju naslednjih pogojev:
 - skladnost z metodološkimi in pedagoškimi odločitvami, ki jih sprejme šolska ustanova;
 - predhodna presoja tveganj in stroškov;
 - odsotnost neodobrenih stroškov za družine;
 - uporaba v učne namene je pogojena z obiskovanjem izobraževalnih tečajev, ki jih organizira šola ali akreditirane ustanove.
2. Uporaba orodij umetne inteligence mora upoštevati pogodbene omejitve glede starosti dijakov in dijakinj, ki jih določajo ponudniki umetne inteligence in veljavni predpisi.

Člen 5 – Uporaba umetne inteligence v institucionalne in administrativne namene

1. Uporaba orodij umetne inteligence za izvajanje institucionalnih dejavnosti ter za pripravo aktov, dokumentov in druge uradne dokumentacije mora biti v skladu z veljavnimi predpisi in določbami šole za varstvo osebnih podatkov, informacijske varnosti in varnosti informacijske infrastrukture.
2. Za pravilnost, zakonitost in vsebino dokumentov, pripravljenih z uporabo orodij umetne inteligence, je odgovorna fizična oseba, ki je umetno inteligenco uporabila za njihovo izdelavo.
3. V sisteme umetne inteligence je prepovedano vnašati posebne vrste osebnih podatkov, ki so občutljivi, kot je določeno v členu 9 (1) splošne uredbe o varstvu podatkov (BES/DSA, zdravje, vera ...).

Člen 6 – Uporaba umetne inteligence s strani dijakov

1. Neposredna uporaba orodij umetne inteligence s strani dijakov mora upoštevati starostne omejitve, ki jih pogodbeno določajo ponudniki teh orodij.
2. Dijaki in dijakinje morajo pri uporabi orodij umetne inteligence upoštevati veljavne predpise in določbe šole za varstvo zasebnosti, varnost podatkov in informacijskega sistema šole, tudi pri uporabi izven šolskega okolja.
3. Uporaba orodij umetne inteligence pri pripravi učnega gradiva mora biti izrecno navedena in izvedena v skladu z načinom, ki je vnaprej dogovorjen s profesorjem. Dijaki so odgovorni, tudi v disciplinskem smislu, za vsa gradiva, pripravljena z uporabo orodij umetne inteligence.
4. Odgovornost staršev oziroma zakonitih zastopnikov za uporabo orodij umetne inteligence izven šole ostaja nespremenjena.

Člen 7 – Varstvo podatkov in varnost

Šolska ustanova vodi in hrani posodobljen in dostopen register sistemov umetne inteligence, ki vsebuje: dovoljena orodja, oceno učinkov na varstvo podatkov (DPIA), ugotovljena tveganja in ukrepe za njihovo zmanjšanje.

Vsi uporabniki morajo spoštovati notranje določbe o varstvu osebnih podatkov in kibernetiki varnosti.

V sisteme umetne inteligence je prepovedano vnašati neanonimizirane osebne podatke o dijakih, družinah in osebju.

Člen 8 – Spremljanje in posodabljanje

Ravnatelj šole v sodelovanju s pooblaščen osebo za varstvo osebnih podatkov (DPO), referentom za etiko na področju umetne inteligence ter referentom za umetno inteligenco in digitalno inovativnost spremlja izvajanje tega pravilnika.

Pravilnik se pregleduje letno ali v primeru pomembnih zakonodajnih ali tehnoloških sprememb.

Za vse, kar ni izrecno določeno v tem pravilniku, se smiselno uporabljajo določbe TVIP-a, splošne uredbe o varstvu podatkov (GDPR), uredbe o umetni inteligenci (AI Act) ter ministrske smernice za uporabo umetne inteligence v veljavi (različica 1.0).